

Zuiderstraat 2
Postbus 272
8901 BB Leeuwarden
T (058) 299 48 99
F (058) 299 47 58

Voorwaarden

Friesland Bank Rechtsbijstandverzekering Bedrijven ARRB 2010-1

Hoe meldt u een zaak aan?

Bent u betrokken geraakt bij een ongeval of juridisch geschil? U kunt uw zaak bij ons aanmelden. Dit kan online of schriftelijk. U kunt de afhandeling van uw schademelding bespoedigen door het schadeaangifteformulier zo volledig en nauwkeurig mogelijk in te vullen. Stuur bovendien alle noodzakelijke bijlagen (digitaal) mee. Nadat de melding door ARAG is ontvangen, gaan wij na of uw verzekering dekking biedt voor de aangemelde zaak. Hierover ontvangt u zo snel mogelijk bericht.

In deze polisvoorwaarden kunt u lezen of uw schade/geschil wel of niet onder uw verzekeringsdekking valt. Kunt u het niet vinden of valt uw schade/ geschil niet onder uw verzekeringsdekking, neem dan contact op met ons ServiceCenter via telefoonnummer 033 - 43 42 350. Wij helpen u graag verder.

U wordt verzocht de melding slechts éénmaal in te zenden. Dit kunt u doen per fax, e-mail, post en via onze website. Wij geven de voorkeur aan een online schademelding via onze website. Ga naar www.arag.nl en klik dan de link 'zaak aanmelden'.

Eerstelijns hulp

U kunt telefonisch of per e-mail (servicecenter@arag.nl) contact opnemen met het ARAG ServiceCenter. Het ARAG ServiceCenter is dagelijks bereikbaar van 08.30 tot 17.30 uur. Een juridische medewerker adviseert u wat u het beste kunt doen. Zo nodig verzoekt deze jurist u de zaak bij ons aan te melden. Als uw schade/geschil onverhoopt niet onder de verzekeringsdekking valt, wordt u doorverwezen naar ARAG Legal Services.

Schriftelijk uw zaak aanmelden

Wilt u uw zaak schriftelijk bij ons aanmelden, dan kunt u het schadeaangifteformulier downloaden via onze website (www.arag.nl). Print en stuur dit formulier samen met de benodigde kopieën en eventueel het machtigingsformulier per post of fax naar:

ARAG Rechtsbijstand
T.a.v. Schade-Administratie
Postbus 230 3830 AE Leusden
Fax: 033 - 43 42 441

U kunt er ook voor kiezen het schadeaangifteformulier met de benodigde kopieën in te scannen en te e-mailen naar schadeadministratie@arag.nl.

Online uw zaak aanmelden

Online een zaak aanmelden heeft onze voorkeur. Bij het online aanmelden van uw zaak verzoeken wij u alle benodigde documenten in digitale vorm aan te leveren. Mocht dit niet mogelijk zijn dan kunt u deze documenten ook (onder vermelding van uw polis- en dossiernummer) per post versturen naar bovengenoemd adres.

Machtigingsformulier

Zonder uw schriftelijke toestemming mag ARAG geen informatie uit uw dossier aan uw verzekeringsadviseur geven. Wilt u dat wij uw adviseur informeren, vult u dan het machtigingsformulier in en stuur dit (ondertekend) samen met de schadeaangifte aan ARAG. Het formulier kunt u downloaden via onze website (www.arag.nl).

Stuurt u geen machtiging? Dan zullen wij uw verzekeringsadviseur niet informeren over (het verloop van) uw zaak.

Verkeerszaak

Is er sprake van een verkeerszaak (aanrijding), dan volstaat het Europese Schadeaangifteformulier. U hoeft dan geen ARAG schadeaangifteformulier in te vullen. Stuur het Europese Schadeaangifteformulier per post of e-mail naar de Schade-Administratie, adres zie boven.

ARAG Legal Services

Mocht uw juridische zaak of geschil niet verzekerd zijn of wilt u een algemeen juridisch advies, ook dan biedt ARAG altijd hulp. Via ARAG Legal Services kunt u tegen een zeer gunstig tarief een ARAG-jurist of advocaat inschakelen. U kunt rechtstreeks contact opnemen via post, telefoon of e-mail:

ARAG Legal Services
Postbus 187
3830 AD Leusden
Telefoon: (088) 222 5000
E-mail: info@araglegalservices.nl

Altijd juridische hulp, verzekerd of niet!

Voor al uw juridische vragen of geschillen kunt u altijd bij ARAG terecht. Een team van meer dan 350 juristen en advocaten staat u dagelijks graag te woord. Dit ongeacht of uw vraag of geschil verzekerd is of niet. Dat is wat wij bedoelen met 'Goed voor elkaar'!

- U heeft een juridische vraag** ARAG helpt u als verzekerde met een eerste (preventief) advies bij al uw juridische vragen. U kunt bijvoorbeeld zelf op www.ARAG.nl met de Juridische Navigator het antwoord op uw juridische vraag vinden. Staat uw vraag er niet bij? Of spreekt u liever persoonlijk met een jurist? Dan kunt u uw vraag per mail of per telefoon aan ons stellen. Aan u de keuze!
- U heeft een juridisch geschil** Neem bij een juridisch geschil of probleem zo snel mogelijk contact met ARAG op. Dit kan via het aanmeldingsformulier op de website www.ARAG.nl/klantenservice of via de telefoon. Indien uw geschil of probleem onder de (verzekerings)dekking van uw polis valt, neemt ARAG uw zaak in behandeling. Gedurende het hele traject hebben wij met u overleg en contact over de voortgang.
- Geschil of vraag niet verzekerd** Mocht uw juridische vraag of geschil niet verzekerd zijn, ook dan biedt ARAG altijd hulp. Als verzekerde heeft u recht op een eerstelijns advies per telefoon of per e-mail door het ARAG ServiceCenter. Voor verdere juridische hulp kunt u tegen zeer gunstige tarieven rekenen op ondersteuning door een jurist van ARAG Legal Services. Is uw juridische vraag of geschil zeer specialistisch? Dan beschikt ARAG Legal Services over een groot extern netwerk met specialisten die wij kunnen inschakelen. Ook hiervoor geldt dan een aantrekkelijk tarief. Uiteraard ontvangt u vooraf een offerte zodat u weet waar u aan toe bent.
- Het voorkomen van geschillen** Onze ervaring is dat de meeste juridische geschillen ontstaan als gevolg van onduidelijke afspraken en misverstanden. Om dit te voorkomen helpen wij u ook graag met preventief advies. U kunt veel antwoorden vinden op onze website, maar u kunt ons ook gewoon bellen.
- ARAG is uw startpunt bij elke juridische vraag of conflict en biedt u altijd juridische hulp. Kijk op www.ARAG.nl voor uitgebreide informatie of bel met 033 - 43 42 350. ARAG. Goed voor elkaar.

Artikel 1

Inleiding

De verzekeringsvoorwaarden van de Friesland Bank Rechtsbijstandverzekering Bedrijven zijn opgebouwd uit verschillende modules. Op uw polisblad staat vermeld welke van de modules is verzekerd.

De modules beschrijven nauwkeurig voor welke geschillen u een beroep op ARAG kunt doen. Er is geen dekking voor geschillen die niet expliciet zijn vermeld en geschillen die uitgesloten zijn in de bepalingen van de modules of andere bepalingen waarin de grenzen van deze verzekering zijn vastgelegd.

Artikel 2

Algemene regels voor de verzekering

2.1 Wie kan aanspraak maken op rechtsbijstand?

In de eerste plaats de verzekeringnemer: dat is de beoefenaar van het beroep of exploitant van het bedrijf die met ARAG het verzekeringscontract heeft afgesloten en waarvan het adres op het polisblad vermeld staat. Zijn er verschillende, met elkaar samenhangende gebeurtenissen, dan moet de eerste gebeurtenis uit de reeks binnen de looptijd van de verzekering vallen.

Ook medeverzekerden kunnen aanspraak maken op rechtsbijstand. Medeverzekerden zijn werknemers en bestuurders van verzekeringnemer. Zij krijgen rechtsbijstand bij het verhalen van schade die een ander (door een 'onrechtmatige daad') aan hen heeft toegebracht en bij strafzaken, zoals verder staat omschreven in het algemene gedeelte van de polisvoorwaarden. Deze aanspraak op rechtsbijstand bestaat alleen als het juridische geschil ontstaat bij het verrichten van werkzaamheden voor de verzekeringnemer.

Module A (Verkeer) kent nog meer medeverzekerden, te weten de inzittenden van een vervoermiddel van verzekeringnemer, diens werknemers en bestuurders en degenen die met zijn toestemming diens vervoermiddel besturen. Deze medeverzekerden kunnen een beroep doen op de verzekering voor het verhalen van hun schade. Het kan gebeuren dat de verzekeringnemer of een medeverzekerde overlijdt als gevolg van een ongeval waarvoor aanspraak op rechtsbijstand bestaat. In dergelijke gevallen kunnen nabestaanden een beroep doen op de verzekering voor het instellen van een vordering tot vergoeding van hun schade.

2.2 Wat gebeurt er bij onderlinge geschillen?

De verzekering kan op meer dan één naam zijn gesteld. Mocht er een geschil tussen deze verzekeringnemers ontstaan, dan kan geen beroep op deze rechtsbijstandverzekering worden gedaan. Een medeverzekerde kan alleen met toestemming van de verzekeringnemer een beroep doen op deze verzekering.

2.3 In welk gebied is de verzekering van kracht?

In de voorwaarden van de afzonderlijke modules leest u in welk(e) land(en) de verzekering van kracht is en ARAG rechtshulp verleent.

2.4 Waarvoor kunt u een beroep doen op deze verzekering?

Gebeurtenis binnen de verzekeringsduur
U heeft aanspraak op rechtsbijstand als zich tijdens de looptijd van de verzekering een onvoorziene gebeurtenis voordoet waardoor u zelf partij wordt in een juridisch geschil dat volgens de door u verzekerde module(s) is gedekt.

Als u met een juridisch geschil wordt geconfronteerd, moet dus worden vastgesteld welke feitelijke gebeurtenis tot dat geschil heeft geleid. Bijvoorbeeld:

- een naburig bedrijf gaat bouwen waardoor uw pand wordt beschadigd; u wilt dat de schade vergoed wordt, maar men wil niets betalen;
- u rijdt een voetganger aan; u wordt strafrechtelijk vervolgd voor 'dood of letsel door schuld' en u wilt zich hiertegen verdedigen;
- u koopt een pand dat bij de eerste regenbui blijkt te lekken; u wilt vermindering van de koopprijs, maar de verkoper weigert. ARAG geeft u rechtsbijstand als het bouwen, de aanrijding of het lekken (de gebeurtenissen) tijdens de verzekeringsduur plaatsvonden.

Voorzienbaarheid

Voor alle verzekeringen – dus ook voor rechtsbijstandverzekeringen – geldt dat alleen onzekere voorvallen verzekerd kunnen worden. U kunt dan ook geen aanspraak maken op rechtsbijstand als u bij het afsluiten of uitbreiden van uw rechtsbijstandverzekering al wist of redelijkerwijs kon weten dat er iets zou gebeuren waardoor u in een juridisch geschil verwickeld kon raken. U wist bijvoorbeeld dat uw pand schade had opgelopen door bouwwerkzaamheden bij een naburig bedrijf. Of u wist al dat het dak slecht was toen u de verzekering afsloot of een module meeverzekerde.

ARAG moet in dit soort gevallen wel aantonen dat u dit wist of kon voorzien.

Wachttijd

De modules geven aan dat voor de meeste zaken een 'wachttijd' geldt en hoe lang deze is. De wachttijd is een periode direct na de ingangsdatum van de verzekering. Uitgangspunt is dat er geen dekking bestaat voor gebeurtenissen die zich binnen de wachttijd voordoen. U kunt alleen aanspraak maken op rechtsbijstand als u kunt aantonen dat u de gebeurtenis bij het afsluiten van de verzekering niet kon voorzien. Er geldt geen wachttijd als deze verzekering direct aansluit op een andere rechtsbijstandverzekering, die voor de gemelde gebeurtenis ook dekking zou geven.

2.5 Wat is gedekt bij strafzaken?

Wordt u voor een strafbaar feit vervolgd, dan heeft u in principe geen aanspraak op rechtsbijstand. ARAG vergoedt achteraf wel de door u gemaakte kosten van rechtsbijstand als u wordt vrijgesproken of ontslagen van rechtsvervolgning of als de zaak wordt geseponeerd. In zo'n geval moet u dit, binnen één maand na het bekend worden van de rechterlijke uitspraak of de kennisgeving van de officier van Justitie, bij ARAG melden. ARAG kan dan namelijk de kosten van rechtsbijstand terugvragen aan de Staat. In bepaalde strafzaken, namelijk als dood of letsel door schuld ten laste wordt gelegd, verleent ARAG wel direct rechtsbijstand.

- 2.6 Welke kosten zijn verzekerd? ARAG betaalt alle kosten die verbonden zijn aan de behandeling van uw zaak door haar medewerkers; de zogenaamde interne kosten. Daarnaast vergoedt ARAG de volgende externe kosten tot een maximum van € 30.000,- all in per gebeurtenis binnen Nederland en € 15.000,- all in per gebeurtenis voor alle andere gevallen:
- de kosten van een advocaat;
  - de kosten van andere externe deskundigen die ARAG namens u inschakelt;
  - uw deel van de kosten van mediation (een vorm van geschiloplossing door middel van een onafhankelijke deskundige), als in overleg met ARAG geprobeerd wordt een geschil door mediation op te lossen;
  - de noodzakelijke reis- en verblijfkosten als u persoonlijk voor een buitenlandse rechter moet verschijnen;
  - griffierecht en kosten van namens u opgeroepen getuigen en deskundigen;
  - de gerechtelijke kosten van de tegenpartij, voorzover de rechter heeft bepaald dat u die dient te betalen;
  - het tenuitvoerleggen van een rechterlijke uitspraak, gedurende maximaal vijf jaar na de datum van de uitspraak.
- Voor module A geldt geen kostenmaximum.
- 2.7 Wat gebeurt er als er meer belanghebbenden zijn of als er gedeeltelijk dekking is? Het kan gebeuren dat u samen met anderen een juridische actie wilt voeren. Ook kan het voorkomen dat het door u gemelde geschil slechts gedeeltelijk verzekerd is. In dergelijke gevallen vergoedt ARAG de kosten van rechtsbijstand naar verhouding. Dit betekent dat alleen uw aandeel in de totale kosten respectievelijk het gedeekte gedeelte daarvan vergoed wordt.
- 2.8 Welke kosten zijn niet verzekerd? De volgende kosten komen voor uw eigen rekening:
- kosten die uw tegenpartij heeft gemaakt voor de inning van een vordering op u (buitengerechtelijke kosten);
  - kosten die u op een ander kunt verhalen of op een andere wijze vergoed kunt krijgen;
  - BTW-bedragen, indien u deze kunt verrekenen met door u verschuldigde BTW-afdrachten;
  - kosten van het eerste deskundigenrapport in onteigeningszaken;
  - aan u opgelegde boetes, geldstraffen en dwangsommen.
- 2.9 Wat doet ARAG als een buitenlandse overheid een waarborgsom verlangt? Voor zaken waarbij een buitenlands staatsorgaan een waarborgsom verlangt, kunt u ARAG vragen de borgsom voor te schieten. ARAG zal onder individueel af te spreken voorwaarden deze borgsom, tot een maximum van € 50.000, als renteloze lening aan u voorschieten.

Artikel 3

Hoe doet u een beroep op de polis?

- 3.1 Aanmelding van een geschil Krijgt u een juridisch geschil, neem dan zo snel mogelijk contact op met uw assurantietussenpersoon. Ook als u twijfelt of u een geschil moet melden, is het verstandig te overleggen met uw tussenpersoon. Deze kan beoordelen of het noodzakelijk is de zaak door te sturen naar ARAG. Het is ook mogelijk dat uw tussenpersoon andere mogelijkheden ziet om tot een oplossing te komen. Zonodig overlegt hij daarover met ARAG. U mag natuurlijk ook zelf rechtstreeks contact opnemen met ARAG om overleg te plegen over een eventueel te melden kwestie.
- In noodsituaties kunt u ARAG 24 uur per dag, 7 dagen per week, bellen: (033) 43 42 350.
- Het is belangrijk dat u bij aanmelding van een geschil alle feiten vermeldt die voor de beoordeling en behandeling van belang kunnen zijn. Alleen dan kan ARAG u optimaal van dienst zijn. ARAG kan u vragen om aanvullende gegevens of bewijsmateriaal. Originele stukken kunt u het beste zoveel mogelijk in uw bezit houden. Aan ARAG kunt u kopieën van uw stukken sturen. Als ARAG voor de behandeling originele documenten nodig heeft, ontvangt u die na gebruik direct terug.
- 3.2 Preventief optreden Ook als er nog geen concreet juridisch geschil is, maar dit wel op korte termijn dreigt te ontstaan, kan ARAG u bijstaan om het geschil te voorkomen.
- 3.3 Dekkingsbeoordeling en intake Als u een geschil bij ARAG meldt, wordt eerst nagegaan of uw verzekering hiervoor dekking biedt. Binnen twee werkdagen nadat de dekking beoordeeld is neemt ARAG, behoudens bijzondere omstandigheden, contact met u op.
- 3.4 Behandeling van uw zaak De rechtshulp wordt verleend door een deskundige medewerker van ARAG. Deze treedt namens u op tegenover de betrokken personen en instanties en onderhandelt met de tegenpartij. Zonodig voert hij of zij voor u een gerechtelijke procedure.
- In de twee genoemde gevallen in artikel 4:67 Wet op het financieel toezicht kunt u zelf een advocaat aanwijzen:
- Wanneer door ARAG aan een advocaat of andere rechtens bevoegde deskundige wordt verzocht uw belangen in een gerechtelijke of administratieve procedure te verdedigen, te vertegenwoordigen of te behartigen, heeft u het recht deze advocaat of andere rechtens bevoegde deskundige zelf te kiezen. In de praktijk schakelt ARAG alleen een advocaat namens u in als er een procedure gevoerd moet worden waarvoor vertegenwoordiging door een advocaat (procureur) verplicht is.
  - Als zowel u als uw tegenpartij aanspraak heeft op rechtsbijstand van ARAG (belangenconflict).
- De advocaat of andere deskundige wordt uitsluitend door ARAG, namens u, ingeschakeld. De behandeling van de zaak gebeurt onder verantwoordelijkheid van de advocaat. Voor een zaak waarin een Nederlandse rechter bevoegd is, komen uitsluitend advocaten of andere deskundigen in aanmerking die bevoegd zijn om de benodigde stappen te nemen en die in Nederland zijn ingeschreven en daar kantoor houden.
- Voor een zaak waarin een buitenlandse rechter bevoegd is, komen alleen advocaten of andere deskundigen in aanmerking die bij het betreffende buitenlandse gerecht staan ingeschreven. ARAG wil graag op de hoogte blijven van de zaak, om zicht te houden op de kosten en het verloop. Het gemakkelijkst is voor u de advocaat te machtigen om ARAG over de voortgang van de zaak te informeren.

- 3.5 Scenario en redelijke kans op succes De ARAG-medewerker of de advocaat overlegt met u over het plan van aanpak van de zaak. Dit plan van aanpak bevat een analyse van de zaak en zo mogelijk een scenario met de te nemen stappen. Het plan geeft ook aan of het door u gewenste resultaat met redelijke kans op succes te bereiken is. Als ontwikkelingen in de zaak dat noodzakelijk maken, wordt een ander of bijgesteld plan van aanpak gemaakt. Ook daarover vindt overleg met u plaats.
- 3.6 Afkoop Bij de behandeling van bepaalde geschillen kan een wanverhouding ontstaan tussen de kosten van de behandeling van een geschil en het (financiële) belang daarvan. In zo'n geval kan ARAG besluiten de zaak af te doen door u schadeloos te stellen. Hierdoor vervalt dan voor ARAG de verplichting tot (verdere) rechtsbijstandverlening.

Artikel 4

In welke gevallen bestaat geen aanspraak op rechtsbijstand?

In de volgende gevallen kunt u geen beroep doen op uw rechtsbijstandverzekering:

- a. Als het geschil zo laat gemeld wordt, dat de behandeling van de zaak hierdoor voor ARAG aanmerkelijk moeilijker of kostbaarder is geworden;
- b. Als u zonder toestemming van ARAG aan iemand opdracht tot behandeling van de zaak heeft gegeven;
- c. Als u onjuiste informatie verstrekt of niet de medewerking verleent die bij de behandeling van de zaak is vereist;
- d. Als het belang dat u heeft bij de zaak minder is dan € 400,-. Rente en incassokosten worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Voor verkeerszaken (module A) geldt geen minimumschadebedrag;
- e. Als het geschil gaat over belastingrecht of daarmee verband houdt. Onder belastingrecht vallen in dit verband ook invoerrechten, accijnzen, leges, retributies en andere heffingen;
- f. Als het geschil gaat over wetten of regels die de overheid heeft vastgesteld of wil vaststellen en die voor iedereen gelden;
- g. Als u een schuld niet kunt betalen of als een geschil te maken heeft met (het aanvragen van) uw faillissement of surséance van betaling;
- h. Als het geschil te maken heeft met natuurrampen of atoomkernreacties;
- i. Als het geschil verband houdt met molest of een vorm daarvan. Onder molest wordt hier verstaan het begrip molest zoals dat in de verzekeringsbranche gewoonlijk wordt gehanteerd en is vastgelegd in een tekst die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland op 2 november 1991 onder nummer 136/1981 bij de griffie van de Arron-dissementsrechtbank in Den Haag is gedeponneerd. In aanvulling op de polisvoorwaarden is het "Clausuleblad terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V." (NHT) van toepassing. Dit Clausuleblad is gedeponneerd op 23 november 2007 onder nummer 27178761 bij de Kamer van Koophandel Amsterdam;
- j. Als het gaat om een geschil waarbij u oorspronkelijk geen partij was, maar inmiddels wel, bijvoorbeeld als gevolg van overdracht van een vordering, borgstelling, regres of als u een pand koopt met reeds aanwezige problemen (gekraakt, verhuurd, burengeschil). Deze beperking geldt niet voor het verhaal van hetgeen u als werkgever aan een arbeidsongeschikte werknemer dient door te betalen;
- k. Als het geschil samenhangt met industrieel of intellectueel eigendom, zoals auteurs- en octrooirechten, tenzij het gaat om rechten uit handelsnaam of domeinnaam;
- l. Als het geschil subsidies of andere overheidsbijdragen betreft. Niet als subsidies worden beschouwd schadeloosstellingen die u van de overheid ontvangt voor door u geleden schade; m. Als u wordt verweten dat u tegenover iemand anders onrechtmatig heeft gehandeld en u wordt aangesproken op het plegen van een onrechtmatige daad;
- n. Als het geschil valt onder het rechtspersonen- en vennootschapsrecht, waaronder ook zijn begrepen geschillen tussen maten, firmanten, vennoten, (bestuurs)leden of anderen die samen een bedrijf exploiteren of hebben geëxploiteerd;
- o. Als het geschil verband houdt met of voortvloeit uit een fusie, overname van een bedrijf of een samenwerkingsovereenkomst met een soortgelijk bedrijf als het uwe.

Aansprakelijkheidsverzekering

ARAG is niet verplicht rechtsbijstand te verlenen, indien de verzekerde voor het verkrijgen van rechtsbijstand in het aangemelde geschil een beroep kan doen op een aansprakelijkheidsverzekeraar.

Bemiddeling

ARAG kan bij alle gevallen die niet onder de dekking van de door u verzekerde modules vallen zorgen voor bemiddeling naar een deskundig extern juridisch dienstverlener die u verder tegen betaling van dienst kan zijn.

Artikel 5

Premiebetaling

U dient het premiebedrag, dat bestaat uit de premie, poliskosten en assurantiebelaasting, te betalen binnen dertig dagen nadat de verzekering is ingegaan. Voor de volgende betalingstermijn ontvangt u vóór de vervaldatum een acceptgirokaart en/of nota met het nieuwe premiebedrag. Deze nota dient u uiterlijk op de vervaldatum te betalen. Indien u ARAG of uw assurantietussenpersoon heeft gemachtigd het premiebedrag automatisch van uw rekening af te schrijven, wordt het bedrag op of omstreeks de vervaldatum afgeschreven. Is het premiebedrag niet op tijd betaald, dan vervalt de dekking met ingang van de vijftiende dag nadat u na de vervaldag schriftelijk bent aangemaand en betaling is uitgebleven. De dekking wordt weer van kracht op de dag nadat ARAG het premiebedrag alsnog heeft ontvangen.

Artikel 6

Vershil van mening over de behandeling en klachten

- 6.1 Andere visie op de aanpak van de zaak ARAG staat in voor een kwalitatief goede behandeling van uw zaak. Het kan echter gebeuren dat u met ARAG van mening verschilt over de juridische stappen die genomen moeten worden. Ook kan verschil van mening ontstaan over de vraag of het door u beoogde resultaat met redelijke kans van slagen bereikt kan worden.

Blijkt het niet mogelijk dit meningsverschil te overbruggen, dan is het van belang dat dit op een goede en zorgvuldige wijze wordt opgelost, zonder dat u hiervan nadeel ondervindt.

Daarom schakelt ARAG in dergelijke gevallen een erkende, onafhankelijke deskundige in die als scheidsrechter (juridisch geheten: bindend adviseur) oordeelt over het verschil van mening. In de praktijk wordt aan de plaatselijke deken van de orde van advocaten gevraagd een deskundige, onafhankelijke advocaat als scheidsrechter aan te wijzen. De beslissing van deze scheidsrechter is bindend zowel voor u als voor ARAG. De kosten van de scheidsrechter komen voor rekening van ARAG.

Deelt de scheidsrechter geheel of in hoofdlijnen de mening van ARAG, dan zal de zaak door ARAG verder worden afgewikkeld zoals eerder was voorgesteld. Wilt u de zaak toch volgens uw visie voortzetten, dan stuurt ARAG u de stukken toe en kunt u de zaak voor eigen rekening verder (laten) behandelen. Bereikt u uiteindelijk het door u beoogde resultaat, dan vergoedt ARAG u de verzekerde kosten van rechtsbijstand achteraf alsnog. Als de scheidsrechter het met uw visie eens is, dan heeft u de vrije keuze wie de zaak verder volgens deze visie zal behandelen. De scheidsrechter of een kantoorgenoot van de scheidsrechter mag de zaak niet verder behandelen.

Wordt uw zaak behandeld door een advocaat, dan geldt de volgende regeling. Bent u niet tevreden over de behandeling van de advocaat, dan kunt u de zaak voortzetten met behulp van een andere advocaat. De hiermee gemoeide kosten komen voor uw eigen rekening. Bereikt u uiteindelijk het door u beoogde resultaat, dan vergoedt ARAG de verzekerde kosten van rechtsbijstand achteraf alsnog aan u.

6.2 Klachten en (andere) geschillen met ARAG

Voor alle klachten over ARAG kunt u, zowel schriftelijk als telefonisch, terecht bij:

ARAG-klachtenbureau
Postbus 230
3830 AE Leusden
tel. (033) 43 42 420
fax (033) 43 42 475
e-mail: klachtenbureau@arag.nl

Het ARAG-klachtenbureau heeft tot taak uw klacht te onderzoeken en af te handelen. U ontvangt in ieder geval binnen enkele werkdagen een bevestiging dat de klacht in behandeling is genomen. Vervolgens krijgt u zo spoedig mogelijk een inhoudelijke reactie. Als deze klachtbehandeling niet leidt tot een voor u bevredigend resultaat, kunnen kleine ondernemers zich richten tot:

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)
Postbus 93257 2509 AG Den Haag
tel. 0900 355 2248 (€ 0,10 per minuut)
www.klachteninstituut.nl

Onder dit instituut vallen de Ombudsman Financiële Dienstverlening en de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening.

Ook kunnen geschillen met ARAG, bijvoorbeeld over de dekking of premiebetaling, aan de burgerlijke rechter worden voorgelegd. Voor geschillen met ARAG kunt u geen beroep doen op uw verzekering. Indien u door de rechter in het gelijk wordt gesteld, zal ARAG achteraf wel de kosten van rechtsbijstand vergoeden.

6.3 Verjaring

Het recht om een meningsverschil zoals in artikel 6 lid 1 is beschreven of een meningsverschil over de uitleg of toepassing van de polisvoorwaarden aan een rechter voor te leggen, verjaart na een verloop van zes maanden, nadat ARAG haar standpunt schriftelijk bekend heeft gemaakt.

Artikel 7

Begin, (be)eindiging en tussentijdse wijziging van de verzekering

7.1 Begin van de verzekering

De verzekering gaat in op de op de polis vermelde ingangsdatum.

7.2 Contractsduur van de verzekering

De verzekering heeft een op het polisblad vermelde contractsduur en wordt telkens stilziggend met eenzelfde termijn verlengd.

7.3 Einde van de verzekering

7.3.1 Uw opzegmogelijkheden

De verzekering eindigt door een schriftelijke opzegging door u:

- Tegen het einde van de op het polisblad vermelde contractsduur, met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste twee maanden;
- Binnen twee maanden nadat een gebeurtenis die voor ARAG tot verlening van rechtsbijstand kan leiden, door u is gemeld, met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste twee maanden. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum, of bij het ontbreken daarvan, twee maanden na ontvangst van de opzegbrief;
- Binnen één maand na ontvangst van de mededeling van ARAG dat de premie en/of voorwaarden ten nadeel van de verzekeringnemer en/of verzekerde gewijzigd worden. De verzekering eindigt op de dag waarop de wijziging volgens de mededeling van ARAG ingaat (maar niet eerder dan één maand na dagtekening van de bedoelde mededeling);
- Binnen twee maanden nadat ARAG tegenover u een beroep op de niet nakoming van de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering heeft gedaan. De verzekering eindigt op de datum die in de opzegbrief is vermeld of bij het ontbreken daarvan op de datum van dagtekening van de opzeggingsbrief.

7.3.2 Opzegmogelijkheden voor ARAG	<p>De verzekering eindigt door een schriftelijke opzegging door ARAG:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Tegen het einde van de op het polisblad vermelde contractsduur met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden; b. Binnen twee maanden nadat een gebeurtenis die voor ARAG tot verlening van rechtsbijstand kan leiden, door u is gemeld. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzeggingsbrief, behoudens in het geval dat de opzegging verband houdt met de opzet van u om ARAG te misleiden; c. Als u de verschuldigde premie weigert te betalen of niet tijdig betaalt. In geval van niet tijdige betaling echter uitsluitend als ARAG u na de premievervaldag zonder resultaat tot betaling heeft aangemaand. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum, zij het in geval van niet-tijdige betaling niet eerder dan twee weken na de dagtekening van de opzeggingsbrief; d. Binnen twee maanden na de ontdekking dat u de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet is nagekomen en u daarbij heeft gehandeld met de opzet ARAG te misleiden dan wel ARAG de verzekering bij kennis van de ware stand van zaken niet zou hebben gesloten. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum. <p>Behalve op de wijze zoals hiervoor is omschreven, eindigt de verzekering ook tussentijds als de verzekeringnemer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niet meer in Nederland gevestigd is of verblijft; - komt te overlijden; - failliet is verklaard; - zijn bedrijf heeft opgeheven.
7.4 Wijziging van premie of voorwaarden	<p>Jaarlijks wordt berekend welke premie u voor het volgende verzekeringsjaar verschuldigd bent. ARAG vraagt u tijdig naar de gegevens die van belang zijn voor de bepaling van de premie; u bent verplicht om aan ARAG deze gegevens te verstrekken. Ontvangt ARAG deze niet (tijdig), dan kan de premie met (maximaal) 10% worden verhoogd.</p> <p>ARAG heeft het recht de premie en/of voorwaarden van bepaalde groepen verzekeringen ineens (en bloc) te wijzigen. ARAG zal de datum van zo'n wijziging tijdig aankondigen. Wanneer u niet instemt met de wijziging, kunt u dat aangeven en bent u bevoegd de verzekering overeenkomstig artikel 7 lid 3,1 sub c op te zeggen. Als ARAG binnen de daar genoemde termijn van één maand geen opzegging heeft ontvangen, wordt u geacht in te stemmen met de voorgestelde wijziging.</p>
7.5 Wijziging van het risico	<p>Als de rechtsvorm van uw bedrijf wijzigt of als de aard en/of de activiteit van uw bedrijf of beroep wordt aangepast ten opzichte van hetgeen op het aanvraagformulier is vermeld, dan dient u dat via uw intermediair direct aan ARAG te melden. Vervolgens zal ARAG binnen één maand, via uw intermediair, laten weten of en zo ja op welke voorwaarden de verzekering wordt voortgezet.</p>
7.6 Premie-indexering	<p>De premie kan door ARAG jaarlijks eenzijdig en op basis van deze verzekeringsovereenkomst worden aangepast aan de prijsontwikkelingen. Als grondslag hiervoor hanteert ARAG de loonindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Premie-indexering is geen reden voor beëindiging van de verzekering.</p>
Artikel 8	Persoonsregistratie, statutaire vestiging en toepasselijk recht
8.1 Persoonsregistratie	<p>De persoonsgegevens en eventuele andere gegevens die u bij de aanvraag of wijziging van een verzekering of een financiële overeenkomst verstrekt, worden door de verzekeraar verwerkt ten behoeve van het aangaan en uitvoeren van verzekeringsovereenkomsten en/of financiële diensten, het beheren van de daaruit voortvloeiende relaties met inbegrip van het melden van claims, het voorkomen en bestrijden van verzekeringscriminaliteit/fraude en marketingactiviteiten. Daarnaast worden de gegevens verwerkt om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen.</p> <p>In verband met een verantwoord acceptatiebeleid kan de verzekeraar bovengenoemde gegevens en claimgegevens raadplegen en melden bij de Stichting CIS te Zeist. Doelstelling hiervan is risico's te beheersen en verzekeringscriminaliteit/fraude tegen te gaan. Het privacyreglement van de Stichting CIS is van toepassing. Zie www.stichtingcis.nl. Op deze website zijn ook de procedures betreffende inzage en correctie van uw gegevens nader toegelicht.</p> <p>Op deze verwerking van persoonsgegevens is de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen van toepassing. De volledige tekst van de gedragscode kunt u opvragen bij het informatiecentrum van het Verbond van Verzekeraars, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, telefoon (070) 333 87 77.</p> <p>Door het aangaan van deze overeenkomst geeft u toestemming voor het verwerken, melden en raadplegen van uw persoonsgegevens ten behoeve van de hierboven genoemde activiteiten.</p>
8.2 Statutaire vestiging	<p>De verzekeraar van deze rechtsbijstandverzekering is ARAG-Nederland, Algemene Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V. Zij is statutair gevestigd te Leusden en houdt kantoor aan de Kastanjelaan 2, 3833 AN Leusden (postbus 230, 3830 AE Leusden), aan de Prinsenkade 4A, 4811 VB Breda (postbus 2263, 4800 CG Breda), aan het Koningin Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam en aan de Lindanusstraat 5, 6041 EC Roermond (postbus 1089, 6040 KB Roermond), alle in Nederland.</p>
8.3 Toepasselijk recht	<p>Op de verzekeringsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.</p>
8.4 Registratie AFM	<p>ARAG heeft een vergunning van De Nederlandsche Bank voor het aanbieden van rechtsbijstandverzekeringen en staat ingeschreven in het register van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) onder nummer 12000540.</p>

De Friesland Bank Rechtsbijstandverzekering Bedrijven is opgebouwd uit diverse modules. Uw polis vermeldt welke van de volgende module(s) van toepassing is/zijn. De tekst van de afzonderlijke module(s) beschrijft precies waar u recht op heeft.

A Module Verkeer

Artikel 1

Verzekerde hoedanigheid

U heeft dekking in de hoedanigheid van:

- verkeersdeelnemer, dat wil zeggen wanneer u deelneemt aan het verkeer, met of zonder vervoermiddel, op de openbare weg, op het spoor, op het water of in de lucht; ook het privé-gebruik van motorrijtuigen van verzekeringnemer en woon-werkverkeer is verzekerd;
- eigenaar van een vervoermiddel;
- inzittende of gemachtigd bestuurder van een vervoermiddel van verzekeringnemer en medeverzekerden.

Artikel 2

Dekking

U heeft aanspraak op rechtsbijstand wanneer u deelneemt aan het verkeer en:

- a. iemand maakt een verkeersfout waardoor u letsel oploopt of schade lijdt;
- b. iemand maakt een andere fout waardoor uw vervoermiddel wordt beschadigd, zoals schade aan uw auto door een onjuist afgestelde wasstraat;
- c. u maakt een verkeersfout (of dat wordt beweerd) waarvoor u strafrechtelijk wordt vervolgd. U wordt verweten (ten laste gelegd) dat u schuld zou hebben aan andermans dood of letsel. In dit geval zal ARAG direct rechtsbijstand verlenen, ongeacht de uitkomst van de zaak. Voor overige strafzaken: zie artikel 2.5 van het algemene gedeelte van de verzekeringsvoorwaarden;
- d. uw rijbewijs wordt buiten een strafrechtelijke procedure (door het ministerie van Verkeer & Waterstaat) ingevorderd.

Artikel 3

Verzekeringsgebied

Het verzekeringsgebied is de hele wereld. In aanvulling en afwijking op artikel 2.6 van het algemene gedeelte van de voorwaarden geldt, buiten Europa en de niet-Europese landen grenzend aan de Middellandse Zee, een limiet van € 10.000 voor externe kosten.

Artikel 4

Wachttijd

Geen.

Artikel 5

Specifieke uitsluitingen

Naast de algemene beperkingen geldt dat geen aanspraak op rechtsbijstand kan worden gemaakt als u een vervoermiddel bestuurt zonder daartoe wettelijk bevoegd te zijn of dat u deelneemt aan snelheids- of behendigheidsritten of dat u een vervoermiddel bestuurt onder invloed van alcoholhoudende drank of enig ander bedwelmend of stimulerend middel.

B Module Bedrijfsvoering en Incasso Bedrijfsvoering

Artikel 1

Verzekerde hoedanigheid

U heeft dekking in de hoedanigheid van exploitant van het op het polisblad omschreven bedrijf of als beoefenaar van het daar omschreven beroep.

Artikel 2

Dekking

U heeft aanspraak op rechtsbijstand wanneer u als bedrijf of beoefenaar van een beroep aan het economisch verkeer deelneemt en:

- a. iemand brengt u schade toe ('pleegt een onrechtmatige daad tegenover u') of dreigt dat te doen;
- b. u sluit een overeenkomst, niet in het kader van uw bedrijfsproces maar enkel voor de instandhouding van uw bedrijf of praktijk (bijvoorbeeld koop, huur of reparatie van kantoorinventaris, motorrijtuigen of een overeenkomst over dienstverlening (bijvoorbeeld met uw accountant of administrateur)) en de andere partij komt deze overeenkomst niet (goed) na; hieronder vallen zowel mondelinge als schriftelijke overeenkomsten en ook transacties die via internet worden afgesloten;
- c. u sluit een overeenkomst met betrekking tot uw, voor eigen gebruik bestemde, onroerende zaak en hieruit ontstaat een geschil;
- d. u krijgt een geschil over het burendrecht, bijvoorbeeld over bomen die dicht bij uw grond staan;
- e. u krijgt een geschil met de overheid, omdat deze een andere beslissing neemt dan u wenst; dekking bestaat voor de volgende beslissingen:
  - een bouwvergunning of een vergunning Wet milieubeheer;
  - een besluit dat rechtstreeks het gebruik of de eigendom van uw, voor eigen gebruik bestemde, onroerende zaak aantast, zoals bijvoorbeeld een bestemmingsplan of bodemsanering;
  - onteigening;
  - concrete beslissingen ten aanzien van uw bedrijf of praktijk.

- f. u wordt strafrechtelijk vervolgd wegens dood of letsel door schuld; zie hiervoor ook artikel 2.5 van het algemene gedeelte van de verzekeringsvoorwaarden;
- g. u krijgt een geschil in verband met een arbeidsovereenkomst met een (ex-) werknemer;
- h. u krijgt een geschil in verband met sociale verzekeringswetgeving;
- i. u krijgt een geschil in verband met een door u gedeponeerde handelsnaam of domeinnaam;
- j. u krijgt een geschil met degene aan wie u een gedeelte van uw bedrijfspand verhuurt, mits u dit bedrijfspand voor meer dan 50% in eigen gebruik heeft;
- k. u wordt geconfronteerd met een tuchtzaak.

In afwijking van hetgeen in het algemene gedeelte van de voorwaarden onder 2.2 en 4n is bepaald, worden bij geschillen tussen degenen die samen een maatschap uitoefenen de kosten van mediation vergoed.

Artikel 3 **Verzekeringsgebied**

Het verzekeringsgebied is Nederland, België, Luxemburg en Duitsland. Ten aanzien van onroerende zaken moet het gaan om onroerende zaken die in Nederland zijn gelegen.

Artikel 4 **Wachttijd**

Er geldt een wachttijd van drie maanden. Deze geldt echter niet voor geschillen uit overeenkomst, indien de overeenkomst na de ingangsdatum van deze verzekeringsmodule is gesloten, en ook niet voor het verhalen van schade op een wettelijk aansprakelijke derde en strafzaken.

Artikel 5 **Specifieke uitsluitingen**

Naast de algemene beperkingen geldt dat geen aanspraak op rechtsbijstand kan worden gemaakt voor:

- a. geschillen in verband met de aankoop van gebruikte motorrijtuigen, indien deze zijn gekocht zonder BOVAG-garantie of schriftelijke garantie van een erkende dealer;
- b. geschillen die te maken hebben met aan of door u verleende kredieten, beleggingen, aandelen, obligaties, andere waardepapieren en vermogensbeheer in het algemeen;
- c. het incasseren van huurpenningen op uw huurder (zie onder 2j).

Incasso

Artikel 1 **Verzekerde hoedanigheid**

U heeft dekking in de hoedanigheid van exploitant van het op het polisblad omschreven bedrijf of als beoefenaar van het daar omschreven beroep.

Artikel 2 **Dekking**

U heeft aanspraak op rechtsbijstand voor incasso van geldvorderingen uit overeenkomsten, zoals verkoop, aanneming van werk of het verrichten van enkele diensten, die ten doel hebben de levering door u van handelsgoederen of diensten, op een schuldenaar. U heeft de schuldenaar ten minste tweemaal schriftelijk tot betaling aangemaand en aan het uitblijven van betaling ligt geen verweer ten grondslag. U dient de zaak binnen 1 jaar na de eerste aanmaning bij ARAG te melden.

Artikel 3 **Verzekeringsgebied**

Het verzekeringsgebied is Nederland.

Artikel 4 **Wachttijd**

Er geldt een wachttijd van drie maanden. Deze geldt echter niet voor geschillen uit overeenkomst, indien de overeenkomst na de ingangsdatum van deze verzekeringsmodule is gesloten.

Artikel 5 **Kosten van rechtsbijstand**

In aanvulling en afwijking op artikel 2.6 van het algemene gedeelte van de voorwaarden geldt het volgende:

Wanneer in het kader van de incasso een procedure gevoerd dient te worden waarvoor de inschakeling van een advocaat/procureur noodzakelijk is en u maakt, conform artikel 3.4 van het algemene gedeelte van de voorwaarden, gebruik van de mogelijkheid zelf een advocaat aan te wijzen, worden diens kosten tot een maximum van € 1000,- vergoed.

Als de vordering, na het opstarten van een civiele procedure, niet of niet volledig wordt toegewezen, komen de aan de behandeling verbonden kosten, tot een maximum van 15% van het niet toegewezen gedeelte van de hoofdsom voor uw rekening.

De kosten van de wederpartij, voorzover de rechter heeft bepaald dat u die dient te betalen, komen voor uw rekening.

Artikel 6 **Specifieke uitsluitingen**

Geen.

C Module Inkoop

Artikel 1

Verzekerde hoedanigheid

Hiervoor geldt dezelfde hoedanigheid als voor de module bedrijfsvoering en incasso.

Artikel 2

Dekking

U heeft aanspraak op rechtsbijstand voor juridische geschillen die voortvloeien uit overeenkomsten, zoals koop, huur en huurkoop, die ten doel hebben de levering aan u van handelsgoederen, grondstoffen of diensten, die bestemd zijn voor uw bedrijfsproces of het door u uitgeoefende beroep.

Artikel 3

Verzekeringsgebied

Het verzekeringsgebied is Nederland, België, Luxemburg en Duitsland.

Artikel 4

Wachttijd

Er geldt een wachttijd van drie maanden. Deze geldt echter niet voor geschillen uit overeenkomst, indien de overeenkomst na de ingangsdatum van de verzekeringsmodule is gesloten.

Artikel 5

Specifieke uitsluitingen

Geen.

D Module Verkoop

Artikel 1

Verzekerde hoedanigheid

Hiervoor geldt dezelfde hoedanigheid als voor de module bedrijfsvoering en incasso.

Artikel 2

Dekking

U heeft aanspraak op rechtsbijstand voor juridische geschillen die voortvloeien uit overeenkomsten, zoals verkoop, aanneming van werk of het verrichten van enkele diensten, die ten doel hebben de levering door u van handelsgoederen of diensten.

Niet als een juridisch geschil wordt beschouwd de situatie dat uw klant niet reageert, geen reden voor het niet-betalen opgeeft of aangeeft dat hij geen financiële middelen heeft om de vordering te voldoen. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op de in Module B omschreven incassodekking.

Artikel 3

Verzekeringsgebied

Het verzekeringsgebied is Nederland, België, Luxemburg en Duitsland.

Artikel 4

Wachttijd

Er geldt een wachttijd van drie maanden. Deze geldt echter niet voor geschillen uit overeenkomst, indien de overeenkomst na de ingangsdatum van de verzekeringsmodule is gesloten.

Artikel 5

Specifieke uitsluitingen

Geen

Clausuleblad Terrorismedekking

Terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

In dit clausuleblad en de daarop berustende bepalingen wordt - voor zover niet anders blijkt - verstaan onder:

1.1 Terrorisme

Gewelddadige handelingen en/of gedragingen – begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest – in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks – al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/ of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

- 1.2 Kwaadwillige besmetting Het – buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest – (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aanneemelijk is dat het (doen) verspreiden – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.
- 1.3 Preventieve maatregelen Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of – indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt – de gevolgen daarvan te beperken.
- 1.4 Nederlandse Herverzekeringmaatschappij voor Terrorisemeschaden N.V. (NHT) Een door het Verbond van Verzekeraars opgerichteh erverzekeringsmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.
- 1.5 Verzekeringsovereenkomsten a. Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1:1 onder "staat waar het risico is gelegen" van de Wet op het financieel toezicht betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
b. Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
c. Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- 1.6 In Nederland toegelaten verzekeraars Levens-, natura-, uitvaart- en schadeverzekeraars die op grond van de Wet op het financieel toezicht bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

Artikel 2

Begrenzing van de dekking voor het terrorismerisico

- 2.1 Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 gegeven omschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:
- terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
  - handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
- hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar ter zake van iedere bij haar ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar ter zake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet op het financieel toezicht aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.
- 2.2 De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.
- 2.3 In afwijking van het in de voorgaande leden van dit artikel bepaalde, geldt voor verzekeringen die betrekking hebben op:
- schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan;
  - gevolgschade van schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dat per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro onder deze overeenkomst zal worden uitgekeerd, voor alle deelnemende verzekeraars zoals bedoeld in artikel 1 tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen.
- Voor de toepassing van dit artikellid wordt onder verzekerde locatie verstaan: alle op het risicoadres aanwezige door verzekeringnemer verzekerde objecten, alsmede alle buiten het risicoadres gelegen door verzekeringnemer verzekerde objecten waarvan het gebruik en/of de bestemming in relatie staat tot de bedrijfsactiviteiten op het risicoadres. Als zodanig zullen in ieder geval worden aangemerkt alle door verzekeringnemer verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen. Voor de toepassing van dit artikellid geldt voor rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, dat alle groepsmaatschappijen tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer, ongeacht door welke tot de groep behorende groepsmaatschappij(en) de polis(sen) is (zijn) afgesloten.

Artikel 3

Uitkeringsprotocol NHT

- 3.1 Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit Protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen. Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.
- 3.2 De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig voornoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.
- 3.3 Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, terzake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 3.1 bedoelde uitkering terzake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.
- 3.4 De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 16 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op schadevergoeding en/ of uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorismerisico in de zin van dit Clausuleblad wordt beschouwd.

Dit Clausuleblad is gedeponneerd op 23 november 2007 onder nummer 27178761 bij de Kamer van Koophandel Amsterdam.